

ТИПОЛОГИЗАЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ДЪРЖАВИ ПО СТЕПЕН НА ДЕМОГРАФСКО ОСТАРЯВАНЕ И ДЕМОГРАФСКО НАТОВАРВАНЕ

Марта Сугарева*, Камелия Лилова**

РЕЗЮМЕ   *Статията има за цел да покаже относителното положение на европейските страни и да ги класифицира по отношение на основните показатели за демографско остаряване и демографско натоварване. Използват се двумерни разпределения и статистически показатели за средни величини и разсейване.*

УВОД   **Демографското остаряване** е закономерен процес, изразяващ се в промяна на възрастовата структура на населението в развитите страни: увеличаване на дела на старите хора и намаляване на дела на децата и младите. Демографските фактори, определящи този процес, са основно два: 1) режимът на възпроизводство (който се определя от равнището и динамиката на раждаемостта и смъртността) и 2) външната миграция.

В нашата страна по-голямо значение за демографското остаряване в съвременния период има **външната миграция**. Тя допринася за демографското остаряване на всички страни в преход, включително и на България, тъй като в тях се наблюдава отрицателен миграционен прираст. В периода на преход към пазарна икономика, започнал в края на 80-те години на ХХ век, значителни потоци от населението на бившите социалистически страни се насочиха към емигриране в по-развитите в икономическо отношение страни от Европа и извън нея. В голямото си болшинство тези потоци се състоят от млади хора в трудоспособна и репродуктивна възраст, поради което те имат двойно влияние върху демографското развитие: 1) директно - поради промяната на възрастовата структура вследствие на емиграцията и 2) индиректно - чрез намаление на относителния дял на младите и на фертилния контингент, от който пряко зависи броят на ражданията, респективно на децата сред населението.

---

* Ст.н.с. II ст. в Центъра за изследване на населението при БАН.

** Експерт в Центъра за изследване на населението при БАН.